

§ 33 Dementera felaktiga påståenden om Israel

AXEL W KARLSSON:

Ordförande! Johanna är ju tyvärr inte här och det är beklagligt. Det är beklagligt att hon har utträtt av de anledningarna som hon har gjort. Jag yrkar bifall till den tredje satsen i motion 2016:51 om kunskapshöjande åtgärder. För övrigt vill jag inte ta ställning, eftersom det är specifika politiska frågor som jag inte tror är kyrkans uppgift att lägga sig i, men gärna kunskapshöjande om konflikterna. Man pratar om det ungefär som att det är Guds ord när man talar om Israels folkrättsbrott. Det är det inte. Det är inte Folkrätten med stort F utan det är en tolkning av folkrätten som föranleder, att Israel hela tiden bryter mot folkrätten och framstår som någon slags skurkstat. Det är en ideologisk konstruktion, det ska man ha klart för sig. Det finns väldigt mycket dimridåer och förföriska resonemang när man talar om folkrätten, så det finns all anledning att titta på det kritiskt.

Jag ska gärna upprepa en del här från den tyska kyrkans dokument, där man visar på alla de oklara punkter som också har med folkrätt att göra och när det gäller Kairos Palestina-dokumentet. Hur är det med rättsstaten i Palestina? Kan man inte ta avstånd klart och tydligt från självmordsbombare? Man har svårt att erkänna staten Israels gränser, alltså de gränser som är internationellt erkända och som kom till vid vapenstilleståndet 1949. Man pekar på att det palestinska folket ju är utsatt för en massa annat förtryck, avrättningar och så vidare. Man har svårt att erkänna detta landlöfte som Israel har fått. Det är glädjande att den tyska kyrkan står fast vid detta, det av Gud givna löftet. Man talar om att det är fundamentalism i Kairos Palestina-dokumentet. Det är i varje fall oklart, men det tycks vara så att det syftar på det här landlöftet, som är en gemensam kristen och också en judisk ståndpunkt. Och återigen, det palestinska folket har rättigheter. Det ska behandlas mänskligt och värdigt. Jag tror att det i alla krig finns övergrepp mot människor. Det är naivt att tro någonting annat. Det finns människorättsbrott som säkerligen staten Israel också begått, men som jag sagt motiverar inte det att man antar en antijudisk ståndpunkt och vill destruera den judiska nationalstaten.

Bifall till motion 2016:51, punkt 3.

DAG SANDAHL:

Ordförande! Det är klart att situationen Palestina-Israel förändrat sig från 2012 till nu. Jag ringde till Jerusalem igår för att fråga och fick till svar att ingendera sidan numera vill tala om en tvåstatslösning i praktiken. Officiellt har det inte förändrats, men läget är inte det just nu. Då begriper jag inte att Johanna Anderssons tredje moment i motion 2016:51 ska avslås. Det finns väl all anledning att kyrkostyrelsen tar fram en plan för kunskapshöjande insatser. Jag kan inte säga att jag är särskilt väl orienterad längre i det politiska spelet i Israel-Palestina-frågan. Det fanns en tid när jag var det och tyckte att jag kunde begripa det rätt enkelt. Nu är det väldigt mycket mer tillkrånglat. Det är klart att den arabiska våren ändrade situationen. Jag fick ett mejl som sa, att Abbas inte längre vill gå till historien som en fredsskapare. Då skulle hans grav skändas. Jag vet inte om det är sant. Jag vet inte. Kunskapshöjande åtgärder, det tycker jag att Johanna hade en poäng i, också om jag tycker att det är att gå in på detaljer för mycket att dementera felaktiga påståenden. Men flytta perspektivet framåt och göra någonting klokt är bra.

Till det kommer det obligatoriska. Jag beklagar djupt att Johanna Andersson lämnat Svenska kyrkan och jag är inkonsekvent nog att beklaga att hon lämnat prästämbetet också. Jag skrev till henne: Det är bara djävulen som är konsekvent,

Gud är alltid inkonsekvent. Jag vill inte att kvinnliga präster lämnar Svenska kyrkan och tycker att man inte anständigtvis kan vara med i denna längre. Då har vi fått problem. Jag uppskattar Johanna Andersson väldigt mycket efter många av hennes hennes förtjänster. Hon är rolig, hon är polemisk, hon är tydlig och en bra samtalspartner. Jag saknar henne i kyrkomötet och jag är angelägen att få säga det.

LARS STJERNKVIST:

Ordförande! Axel W Karlsson, du började med att säga att du inte skulle kommentera själva sakfrågan, för Svenska kyrkans inställning till Israel-Palestina-frågan hör egentligen inte hemma på kyrkomötet. Sedan ägnade du ditt anförande åt just den sakfrågan, apropå svårigheten att vara konsekvent, men jag har förståelse för det. Jag ska dock hålla mig till det som du sa och inte fördjupa mig i det, även om jag förstår att syftet med motion 2016:51 i första hand är att flytta kyrkans position i den sakfrågan. Där pågår en process och den processen kommer som alla diskussioner att leda till det som motionären efterfrågar, nämligen att kunskaperna och insikterna når en högre nivå.

Jag tänkte ägna mig åt den andra delen av motionen, det som handlar om hur vi ska förhålla oss till dem som uttrycker åsikter i Svenska kyrkans namn och hur vi ska reagera när vi inte tycker att de uttrycker Svenska kyrkans uppfattning på ett tillräckligt pregnant sätt. Det är det som är upprinnelsen till den här motionen, en protest emot det brev som Svenska kyrkan och Diakonia skrev till partiledarna om situationen i Mellanöstern. Jag är i likhet med alla som sitter här inne en varm försvarare av öppenhet och att vi ska ha en frisk debatt. Jag beklagar precis som Dag att vi har medlemmar, präster eller inte, som lämnar Svenska kyrkan, därför att man inte tycker att det finns plats för de åsikter som man själv har. Det är lätt att försvara öppenheten och takhöjden när det handlar om den egna åsikten. När det handlar om att försvara rätten att uttrycka sin egen åsikt eller andras rätt att uttrycka samma åsikt som man själv har är det lätt att hålla med och att reagera när man tycker att någon på något sätt begränsas. Det stora och det svåra är ju att försvara den rätten också när någon uttrycker en uppfattning som man inte delar. Det är då man på allvar prövas. Det är då vi verkligen får se om vi verkligen orkar leva upp till den här öppenheten. Det är klart att då får jag ibland bita ihop, måste jag säga. Det är klart att ibland uttrycks åsikter som jag har oerhört svårt för, men jag försöker då varje gång påminna mig just det. Därför hade jag yrkat bifall till utskottets utlåtande, inte bara när som i det här fallet det handlar om ett brev, vars åsikter jag instämmer i och som jag dessutom tycker på ett bra sätt beskriver de ställningstaganden som vi har gjort. Jag hade kommit fram till samma slutsats, även om brevet hade skrivits av någon som hade uttryckt sig på lite annat sätt. Ja, för att vara riktigt övertydlig, Axel och Dag, jag lovar att jag kommer att ha precis samma uppfattning om någon kommer på tanken att använda kyrkomötet för att ge någon en knäpp på näsan för att man inte uttryckt sig så pregnant man tycker, även om det skulle vara så att någon skulle vilja göra det mot er.

Därför yrkar jag bifall till utskottets utlåtande i alla dess delar.

AXEL W KARLSSON (REPLIK):

Jag menar att kyrkan inte ska lägga sig i alla möjliga frågor och bli särintressenas kyrka, som den tyvärr har blivit. Vi återkommer till den frågan lite längre fram. Svenska kyrkan ska inte ha åsikter om allting, men på vissa punkter måste vi ha uppfattningar. Man måste skilja mellan de etiska och för den delen också politiska

ståndpunkter, som på ett nödvändigt sätt hänger ihop med den kristna tron, och sådana åsikter och ståndpunkter som kanske gör det på ett möjligt sätt. Det är en mycket stor skillnad mellan dessa. Det blir farligt när Svenska kyrkan börjar propagera för vissa åsikter, som visserligen är möjliga utifrån den kristna tron men som inte alla delar. En del har en helt annan åsikt i det politiska och där står vi i ett stort problem nu i Svenska kyrkan. Många människor och jag också tycker, att Svenska kyrkan har blivit kapad av särintressen. Man propagerar för en viss sexualideologi eller mot Israel som vi redan har behandlat. Man ska ha vissa ståndpunkter i miljöfrågan och så vidare. Det måste bli någon ordning på det här.

LARS STJERNKVIST (REPLIK):

I princip är det förstås väldigt enkelt att hålla med. Det är klart att inte Svenska kyrkan ska tycka om allting, men vi ska tycka om frågor som berör oss och som är viktiga för Svenska kyrkan. Det slår mig, att när du ger alla de här exemplen, Axel, räknar du bara upp frågor där jag förstår att du har en rakt motsatt uppfattning. Det skulle vara mera trovärdigt om du räknade upp någon fråga, för de måste ju finnas, där du tycker att kyrkan har tyckt någonting som du instämmer i.

AXEL W KARLSSON (REPLIK):

Det finns säkerligen sådana frågor där jag har en annan uppfattning, men jag vill återkomma till att vi måste skilja mellan vad som på ett nödvändigt sätt hänger ihop med den kristna tron. Det finns etiska ståndpunkter och jag tror också i längden politiska ståndpunkter som är nödvändiga utifrån den kristna tron. Så finns det sådana som är möjliga, där jag och Stjernkvist och andra kanske har lite olika uppfattning och ibland samma uppfattning. Man måste tillåta en frihet. Den här distinktionen är väldigt viktig att upprätthålla. Förr i tiden talade man om att man inte ska blanda ihop lag och evangelium, det är ett annat sätt att uttrycka det. Politiska uppfattningar och etik är lag. Evangelium är någonting annat. Det får inte blir så att människor uppfattar det så, att man måste anamma vissa åsikter om miljön, en viss sexualideologi eller vad som helst, eller för den delen en viss åsikt om nationen eller om Israel, innan vi får tillgång till Guds nåd. Den insikten behöver vi återvinna. Tack så mycket.

JULIA KRONLID:

För att tydliggöra lite kan man säga, att det är två delar i motion 2016:51 och betänkandet. I första delen rör det sig om ett brev som har skickats ut till samtliga partiledare utom sverigedemokraternas. Den andra delen rör yrkanden om kunskaps-
höjande insatser gällande Mellanöstern-konflikten.

Vad gäller den första delen om brevet som har skickats ut hade vi en särskild mening, där vi beklagade att Svenska kyrkan deltar i projekt där man har exkluderat ett riksdagsparti. Jag efterfrågade då i utskottet en skriftlig förklaring till varför så har skett. Jag tycker inte det ska gå till på det sättet. Då har jag fått ett svar. För att det inte ska finnas några frågetecken vill jag bara delge er det svaret. Tydligt var det så att Svenska kyrkan ville behandla alla lika, men det ville inte Diakonia. De vill inte på något sätt ha med sverigedemokraterna att göra. Då blev det så att Svenska kyrkans internationella avdelning kompromissade och tyckte det var viktigare att skicka brevet till några än att inte skicka det till någon och därmed inte delta. Jag ska inte ägna mer tid åt det här, men jag hoppas att Svenska kyrkans internationella avdelning framöver väljer att inte kompromissa på det sättet.

Sedan i övrigt vad gäller motionärens yrkande om kunskapshöjande insatser och den reviderade policyn vill jag yrka bifall till hennes motion 2016:51, punkt 3 och 4. Som tidigare nämnts är Israel ett väldigt viktigt land. Det är ju där vi har den bibliska historien och ursprunget till vår tro finns där. Vi har en särskild koppling till det judiska folket, det kan vi inte komma ifrån. Samtidigt är det en infekterad och komplicerad konflikt. Läser man på en sida får man en vinkel och läser man på den andra får man en annan vinkel. Det är inte lätt att rådda i all information. Om Svenska kyrkan kunde framkomma med kunskapshöjande insatser som också har ett bibliskt perspektiv, tycker jag det kunde vara bra. Det är inte lätt.

Nu ska det här positionspapperet revideras. Det är redan på gång. Jag tycker det är bra, men då tycker jag även att yrkande 4 att också ta hänsyn till det förändrade säkerhetsläget kan vara ett medskick till kyrkostyrelsen att ta hänsyn till i den reviderade policyn. Jag tittade precis på positionspapperet för att kolla om jag mindes rätt. Jag har läst det förut och motionerat om det. Hur står det till? Är det vinklat eller är det inte? Det finns flera punkter som är bra, men när jag gick igenom det var det fyra punkter av elva där man kritiserar Israel, tre till stöd för Palestina och endast en med tydligt stöd till Israel. De övriga var mer neutrala. Jag tycker att man i detta positionspapper ska kunna ha en bättre balans, där det också är en tydlig kritik mot de senaste terrorattackerna som har varit.

Bifall till motion 2016:51, punkt 3 och 4. Tack.

LARS STJERNKVIST (REPLIK):

Får jag bara säga att jag delar Julia Kronlids uppfattning. Jag tycker också, att om man skickar ett brev till alla partier i riksdagen ska man skicka det till alla partier i riksdagen. Men när det är sagt, återigen, den här motionen handlar ändå i första hand inte om själva sakfrågorna, men jag förstår att det är det man kanske i förlängningen vill komma åt. Den handlar om att vi på kyrkomötet skulle dementera saker som har uttryckts i ett brev, om än ett väldigt viktigt brev. Det förstår jag att ni tycker att vi borde göra. Det är ändå det som är själva huvudpunkten i motionen. Vi skulle dementera. Då upprepar jag, att det skulle få en väldigt märklig konsekvens om vi använde kyrkomötet för att på det viset recensera uppfattningar som uttrycks i olika sammanhang. Det skulle definitivt skada den öppenhet som i vi i andra sammanhang säger oss försvara.

JULIA KRONLID (REPLIK):

Jag ska försöka tydliggöra igen. När det gäller punkt 1 och 2 om brevet vill jag bara kommentera att det inte skickades till alla, men jag ställer mig bakom utskottets skrivning där. Jag yrkar inte bifall till punkt 1 och 2 i motion 2016:51, eftersom jag också tyckte det blev för komplext. Punkt 3 som handlar om kunskapshöjande insatser gällande konflikten vill jag bifalla. Punkt 4 handlar om att man i reviderandet av positionspapperet ska ta hänsyn till det sämre säkerhetsläget. Det vill jag också yrka bifall till. Tack.

Beslut i ärendet återfinns i kyrkomötets protokoll, § 72.